

PROLOG. Hvem jeg har set og talt med en enkelt gang, hans eller hendes ansigt husker jeg siden tydeligt. Jeg har et fuldkomment spejlbilledet i mig. Derimod mit eget ansigt, skønt vorherre og alle folk ved, at jeg spejler mig tit nok, kan jeg slet ikke huske. Det samme er også tilfældet i åndeligt henseende. Jeg tror at have et begreb om – og det endog et temmelig klart – de fleste af mine bekendtes karakter, derimod er min egen mig ganske uforklarlig. Jeg nedskriver her alt, hvad min erindring indgiver mig om mit ungdomsliv. Måske vil dette for den fremmede, der står udenfor, samle sig til et helt billede og opklare, undskyldte og tydeliggøre meget i mine digte, dersom verden læser dem efter min død. Dag for dag bliver alt mere og mere poesi for mig. Poesien træder ind i mit liv, og det synes mig, at selve livet er et stort, underligt, poetisk digt. Jeg føler, at en usynlig, kærlig hånd styrer det hele, at det ikke er et blindt tilfælde, der har ført mig frem, men at et usynligt faderhjerte har banket for mig! Har jeg nogen gode sider – som jeg vist har – er det virkelig slet ikke min fortjeneste. Jeg har ikke kunne handle anderledes, derimod kunne jeg ofte have været stærkere og bedre. Jeg lader mig altid henrive af indtrykket.

1. Min fødsel

Mine bedsteforældre var formuende bønderfolk på Fyn. Uheld indtraf for dem. Kvæget blev sygt, sæden mislykkedes, min bedstefar fik fikse ideer, blev sinds-
svag – dog i en mild grad – og flyttede nu med konen til Odense. Min fader var deres eneste søn. Han gjaldt for at være et så ypperligt hoved, at flere af byens formuende borgere tilbød forældrene at hjælpe til for at

holde ham til studierne. Han havde selv lyst dertil, men de syntes ikke derom. Hans fader ville, at han skulle lære skomagerhåndværket.

Fuld af ungdomsliv og -lune fandt han sig dengang bedre med det, end han havde troet. Han benyttede

Forfatteren og historikeren Ludvig Holberg (1684-1754), hvis værker H. C. Andersens fader, Hans Andersen (1782-1816), læste. Hans Andersen blev i februar 1805 (i Sankt Knuds Kirke i Odense) gift med H. C. Andersens moder, Anne Maries Andersdatter (død 1833). Det er formentlig ikke rigtigt, at H. C. Andersens bedsteforældre, skomagersvend Anders Hansen (o. 1751-1827) og hustru Cathrine Naamensdatter (1745-1822), var velhavende.

sine fritimer til at læse Holberg, lave legetøj, ja, han digtede selv nogle viser, som dog aldrig blev trykt. Straks som svend, kun 20 år gammel, giftede han sig med min moder, en fattig pige, der foretrak ham frem for en rig brændevinsbrænder, som hun tjente eller havde tjent hos.

De havde slet ingenting, men var meget forelskede i hinanden. En brudeseng skulle der købes, men det strakte pengene ikke til. Nu var det sådan, at en greve døde der i byen. Han lå på ligparade, en stor træforhøjning overtrukket med sort klæde bar kisten. Da den siden kom på auktion, købte min fader den forhøjning. Og da han både havde fingerfærdighed og selv som dreng morede sig med at høvle

og hugge, lavede han en brudeseng af denne dødsparadeseng. At den ikke var herlig fra formens side, beviser det, at jeg endnu erindrer, at der var sorte klædeslister nedenom, der ikke var taget af ved omskabelsen.

Hvor liget parade-rede – rigt, men dødt – lå året efter, den anden april, en fattig, men levende, en nyfødt poet – nemlig mig selv. Og der forekommer mig virkeligt noget meget poetisk

heri. Jeg var ellers meget lille og skreg slemt i kirken da jeg blev døbt. Og den gnavne præst blev min første anmelder, han skal have kaldt mig en “kattekillling”.

Sankt Hans Kirke i Odense, hvor H. C. Andersen blev kirkedøbt den 15. april 1805. Det var kirkens daværende hjælpepræst, Jens Christian Ramsing (1768-1852), der døbte ham og kaldte ham “kattekillling”.

2. Børneår

Som brogede, halvt glemte drømme står de første erindringer for mig. Således står spaniernes ophold i Odense i 1808 fjernest. Jeg ser endnu, hvor de kørte forbi med kanoner. Jeg husker en soldat, der tog mig på sin arm, dansede og græd i det samme. Han havde vist selv børn i Spanien. Jeg erindrer, at der blev skudt en på heden, og at jeg stod oppe i et vindue og